

**PODRĘCZNIK
SZKOLENIOWY**

Szkolenie policji z zakresu praw podstawowych

Podręcznik dla osób
prowadzących szkolenia
dla policji

Aneks 4 - Zbiór praktyk

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Załącznik 4. Zbiór praktyk

Załącznik 4 umożliwia zrozumienie, w jaki sposób inne ośrodki szkolenia policji prowadzą szkolenia w zakresie praw człowieka. Jeżeli pragną Państwo uzyskać więcej informacji na temat któregośkolwiek ze wspomnianych ćwiczeń, na końcu każdego opisu umieszczono dane kontaktowe osób prowadzących szkolenia.

Spis treści

Kurs nr 1: Przywództwo w zakresie pozytywnych działań – otwarcie seminarium.....	3
Kurs nr 2: Rozmowy indywidualne	5
Kurs nr 3: Kształcenie funkcjonariuszy policji z zakresu praw człowieka w miejscach zbrodni nazistowskich: praca policji dawniej i dziś.....	8
Kurs nr 4: Szkolenie w oparciu o odgrywanie ról	13
Kurs nr 5: Szkolenie z zakresu różnorodności	17
Kurs nr 6: Komunikacja międzykulturowa – praca z osobami z innych kultur	21
Kurs nr 7: Prawa człowieka i zwalczanie terroryzmu.....	23
Kurs nr 8: Przepęstwa z nienawiści o charakterze homofobicznym i transfobicznym	25

Kurs nr 1: Przywództwo w zakresie pozytywnych działań – otwarcie seminarium

Przedmiot szkolenia	Rozpoczęcie seminarium stanowi ważny i delikatny moment. Istotne jest, aby przezwyciężyć negatywne oczekiwania i stworzyć podstawę do konstruktywnej i otwartej dyskusji.
Zakres szkolenia	Postawa
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie pozytywnej atmosfery do nauki. Wyjaśnienie uczestnikom, że mogą przedstawiać krytyczne opinie bez obaw o napiętnowanie lub osądzenie. • Objaśnienie podstawowych zasad seminarium, takich jak szacunek, otwartość i uczciwość. • Szczegółowe omówienie różnicy między daną osobą a jej działaniami.
Grupa docelowa	Funkcjonariusze policji o dowolnej randze i pozycji
Opis ćwiczenia	<p>Należy przygotować 4 tablice flipchart. Następnie na każdej tablicy należy napisać różne wyrażenia (otwarty na nowe doświadczenia / zachowawczy / jeżeli słucham / jeżeli nie słucham).</p> <p>Należy podzielić uczestników na cztery grupy robocze i poprosić ich o podanie przykładowych tematów (Jeżeli jesteś otwarty na nowe doświadczenia, w jaki sposób można to dostrzec w trakcie kursu? Jeżeli jesteś zachowawczy, w jaki sposób można to dostrzec w trakcie kursu?). Każda grupa robocza zajmuje się tylko jednym tematem.</p> <p>Następnie należy zebrać wyniki od wszystkich grup roboczych (np. Jeżeli jestem otwarty na nowe doświadczenia [...] będę słuchać, zaangażuję się, będę szanować innych) i dodać kolejne sugestie zaproponowane przez zgromadzonych. Należy napisać przykłady na tablicy.</p> <p>Należy rozpocząć dyskusję, zadając pytanie: „Dlaczego ktoś jest zachowawczy?” Należy zebrać doświadczenia i wypowiedzi uczestników.</p> <p>Należy zakończyć dyskusję stwierdzeniem, że przyczyny zachowań i postaw ludzi zależą głównie od ich doświadczeń, upewniając się, że uczestnicy odróżniają osobę od jej działań.</p> <p>Należy sprawić, aby uczestnicy pamiętali o tej zasadzie podczas całego szkolenia. Jest to jedna z zasad, którą funkcjonariusze policji powinni zapamiętać i włączyć do swojej codziennej pracy.</p> <p>Należy umieścić arkusze z tablicy na ścianie i pozostawić je w sali szkoleniowej na czas całego szkolenia, odwołując się do nich w trakcie poszczególnych sesji.</p>
Metodologia	Grupy robocze, dyskusja

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	12–24 osoby
-------------------------------	-------------

Miejsce i sposób organizacji szkolenia	Uczestnicy siedzą w kręgu. Pomieszczenie powinno być wystarczająco duże, aby grupy robocze mogły zebrać się wokół tablic i dyskutować.
Długość szkolenia	Minimum 50 minut
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	W jaki sposób nasze nastawienie wpływa na sposób świadczenia przez nas usług na rzecz społeczeństwa? Jeżeli cały personel policji byłby otwarty na nowe doświadczenia, czy doszłoby do tego szkolenia? Dyskusja.

Innowacyjne aspekty kursu

Ćwiczenie pozwala grupie zrozumieć, na czym polega sukces i jak jest on powiązany z postawą i zachowaniem. Jest to także narzędzie, które grupa może wykorzystać do wzajemnego mobilizowania i wspierania się w trakcie warsztatów.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Wspieraj uczestników. Podczas podsumowywania ćwiczenia należy przyjąć postawę wspierającą, w szczególności podczas omawiania części poświęconej osobom zamkniętym na nowe doświadczenia. Należy wyjaśnić, że dana osoba może zachowywać się w sposób zachowawczy ze względu na brak doświadczenia, a nie z powodu cech osobowych. Należy zastanowić się, w jaki sposób grupa może pomóc takiej osobie w trakcie kursu.

Uczestnik może zmienić „jeżeli słucham” i „jeżeli nie słucham” na „jeżeli uczestniczę” i „jeżeli nie uczestniczę” lub na dowolne inne zdanie, które uzna za istotne dla danego warsztatu.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

W ramach ćwiczenia wprowadza się uczucie osobistej odpowiedzialności oraz podkreśla się postawy i zachowania, które mogą przyspieszyć lub utrudnić nie tylko proces uczenia się, ale i osiągnięcie postępów. Ćwiczenie może prowadzić do żywych i skłaniających do refleksji dyskusji na temat zachowań poszczególnych osób i grup działających w obrębie policji lub w społeczeństwie. Ćwiczenie tworzy fundament zrozumienia przesłanek kryjących się za prawami człowieka i innymi przepisami antidyskryminacyjnymi. Ćwiczenie to może być wysoce skutecznym narzędziem, o ile prowadzone jest przez osobę posiadającą odpowiednie umiejętności.

Źródło: Krajowa Agencja ds. Doskonalenia Działań Policyjnych (National Police Improvement Agency), Zjednoczone Królestwo; prowadzący/autor: Gamal Turawa: purplefrogsrule@btinternet.com

Kurs nr 2: Rozmowy indywidualne

Przedmiot szkolenia	Rola policji w społeczeństwie demokratycznym
Zakres szkolenia	<p>Wiedza: poznanie roli policji z perspektywy praw człowieka</p> <p>Postawa: poszanowanie godności i praw wszystkich ludzi, niezależnie od tego, czy są wykluczeni społecznie, krytycznie nastawieni wobec policji czy też są przestępcami</p> <p>Umiejętności: rozwijanie umiejętności komunikacyjnych</p>
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Podanie konkretnego zarysu koncepcji praw człowieka i godności ludzkiej podczas spotkania z osobami zazwyczaj postrzeganymi przez policję jako „antagoniści”, a mianowicie osobami z grup zmarginalizowanych lub wykluczonych społecznie • Uświadomienie sobie, że osoby uznawane za „antagonistów” często posiadają cenną i rozległą wiedzę oraz punkt widzenia, które mogą być przydatne dla policji • Umożliwienie uczestnikom uniknięcia wrogich, pogardliwych lub cynicznych reakcji • Docenienie różnorodności • Przyjęcie innego punktu widzenia • Wytworzenie – na bazie emocji – spostrzeżenia, że osoby wykluczone społecznie, krytycznie nastawione wobec policji, lub które złamały prawo, również mają prawo do bycia traktowanym jako istoty ludzkie, nawet w sytuacjach konfliktowych i stresujących • Wpojenie nawyku postrzegania roli policji z zewnątrz, z perspektywy szczególnie narażonych lub trudno dostępnych grup społecznych.
Grupa docelowa	Ćwiczenie to wykorzystuje się przede wszystkim na wczesnym etapie szkolenia podstawowego oraz w ramach szkoleń z zakresu przywództwa.
Opis ćwiczenia	<p>Uczestnicy mają za zadanie przeprowadzić rozmowę z osobą, która miała kontakt z policją, np. osobami zmarginalizowanymi lub wykluczonymi społecznie, podejrzanymi o przestępstwo lub członkami różnych grup etnicznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie: w trakcie sesji, w grupie, uczestników prosi się o zastanowienie nad źródłami, z których czerpią swoje wyobrażenia o roli policji (np. książki i filmy, media, które często podkreślają dramatyczne aspekty pracy w policji; krewni i przyjaciele, począwszy od tych, którzy sami pracują jako funkcjonariusze policji, po tych, którzy mają niewielki bezpośredni kontakt z policją). Na tym etapie należy pamiętać, że osoby, które mają najczęstszy i najbardziej intensywny kontakt z policją – i dla których kontakt ten ma ogromne znaczenie – to ci, których najmniej się słucha. 2. Przygotowanie: <ol style="list-style-type: none"> a) Należy zanalizować esej naukowy¹ poświęcony wyczerpującym rozmowom z osobami wykluczonymi społecznie oraz ich kontaktom

¹ Wahlström, M. (2008), „*Se sig själv från andra sidan. En sammanställning och analys av polisens intervjuer med "motparter"*”, Uniwersytet w Göteborgu (2008). W dokumencie przeanalizowano 29 sprawozdań z rozmów sporządzonych przez funkcjonariuszy policji w trakcie kursu poświęconego taktykom policyjnym w zakresie kierowania tłumem w Szwedzkiej Krajowej Akademii Policji. Ze względu na fakt, że ww. esej naukowy jest dostępny jedynie w języku szwedzkim, osoby prowadzące szkolenie powinny przygotować przykładowe sprawozdania z rozmów, aby pokazać uczestnikom, jak powinny wyglądać pożądane wyniki.

	<p>z policją, autorstwa dwóch funkcjonariuszy policji. Omówić metody stosowane w celu nawiązania kontaktu z osobami „trudno dostępnymi” oraz znaczenie wyników w odniesieniu do organizacji policji.</p> <p>b) Należy omówić kluczowe umiejętności słuchania, takie jak aktywne słuchanie, metody ustanowienia symetrycznej relacji w trakcie rozmowy i metody uniknięcia błędu konfirmacji. Uczestnicy otrzymują pytania przewodnie zadawane podczas rozmowy.</p> <p>3. Rozmowy indywidualne: uczestnik wybiera na partnera do rozmowy osobę, którą postrzega w sposób negatywny.</p> <p>Celem uczestnika w trakcie rozmowy jest poznanie doświadczeń interlokutora z policją. Należy przeznaczyć wystarczająco dużo czasu na rozmowę!</p> <p>4. Sprawozdanie pisemne: każdy uczestnik sporządza sprawozdanie podsumowujące (około 3–5 stron) na temat rozmowy. Sprawozdanie to w pierwszej kolejności przedstawia się partnerowi do rozmowy, aby uzyskać informacje zwrotne i potwierdzenie. Należy odpowiednio opisać poglądy i fakty. W razie potrzeby należy wprowadzić zmiany. Uczestnik nie musi ujawniać interlokutorowi swoich osobistych refleksji. Całe sprawozdanie udostępnia się następnie innym uczestnikom.</p> <p>5. Dyskusja i informacje zwrotne: uczestnicy dzielą się na małe grupy dyskusyjne, aby omówić szczegółowo każdą rozmowę i wymienić się opiniami na jej temat. Grupa wybiera jedną rozmowę, która zostanie przedstawiona na forum.</p> <p>6. Zespół refleksyjny: w trakcie sesji należy omówić wyniki rozmów w ramach zorganizowanego procesu omawiania.</p>
Metodologia	Praca w grupach, rozmowa, dyskusja, omówienie
Powiązanie z innymi tematami	<ul style="list-style-type: none"> • Szczególnie narażone grupy społeczne • Niedyskryminacja

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	12–24 osoby
Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	Szkolenie prowadzone jest przez zespół złożony z funkcjonariusza policji (w służbie) i behawiorysty (osoba z zewnątrz).
Miejsce i sposób organizacji szkolenia	Uczestnicy siedzą w kręgu.
Długość szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> • 2+2 godziny na wprowadzenie/przygotowanie • 2 dni na rozmowy i sporządzenie sprawozdania • 2 godziny na pracę w grupie (6 uczestników, bez udziału osoby prowadzącej szkolenie) w celu dokładnego omówienia reakcji i doświadczenia zdobytego podczas rozmowy. Po tej dyskusji grupa rozdaje podsumowanie pozostałym uczestnikom. • 4 godziny na podsumowanie (wszyscy uczestnicy i obie osoby prowadzące szkolenie).
Powiązanie kontekstem z	Rozmowa ma na celu poznanie punktu widzenia, myśli i uczuć drugiej osoby w trakcie spotkań z funkcjonariuszami policji w warunkach rzeczywistych,

operacyjnym

w tym w kontekście operacyjnym.

Innowacyjne aspekty kursu

W przeciwieństwie do sytuacji rzeczywistych, w tym przypadku uczestnik stoi na równi ze swoim partnerem do rozmowy. Wielu doświadczonych funkcjonariuszy policji, którzy prowadzili tego typu rozmowy, początkowo czuło się niepewnie i było zaniepokojonych czekającym ich zadaniem. W trakcie rozmów postawa ta przeszła w zainteresowanie. Proces ten pomógł ograniczyć stereotypy i rozwinąć zdolności postrzegania wszystkich ludzi jako osób wartościowych, które należy traktować z szacunkiem i godnością.

W wyniku przeprowadzenia rozmów uczestnicy uznali swoich interlokutorów za ekspertów. Ćwiczenie to zmniejsza pokusę ujrzenia siebie jako osoby posiadającej przewagę, a zatem zmniejsza ryzyko, że uczestnicy będą nadużywać władzy w trakcie pracy. Z tego punktu widzenia łatwo jest doprowadzić do owocnej dyskusji na temat teoretycznej koncepcji roli policji w ochronie praw człowieka.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Wzbudzanie zainteresowania opiniami innych. Wielu uczestników jest chętnych do zapoznania się z punktem widzenia funkcjonariuszy policji, ale mniej chętnych do poznania opinii tych, których uważają za antagonistów.

Znalezienie właściwej osoby do przeprowadzenia rozmowy. Uczestnicy muszą zazwyczaj włożyć pewien wysiłek w to, aby spotkać się z osobami, jakich zazwyczaj unikają.

Powstrzymanie się przed przyjęciem postawy defensywnej. W trakcie rozmowy uczestnicy często odczuwają pragnienie wyjaśnienia i bronięcia postaw i działań podjętych przez policję, zwłaszcza jeżeli interlokutor ma wcześniejsze negatywne doświadczenia w tym zakresie. Jeżeli zignorują ten impuls, uzyskają więcej informacji. Osobiste odczucia uczestników można opisać później, na etapie przedstawiania opinii.

Wystarczająca ilość czasu. Należy przeznaczyć wystarczającą ilość czasu zarówno na rozmowę, jak i procesy refleksyjne.

Zapewnienie możliwości refleksji. Uczestnicy muszą mieć okazję do zastanowienia się nad własnymi ukrytymi założeniami dotyczącymi działań i ocen.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

Redukuje stereotypy i cynizm.

Obala przyjęte z góry założenia, że interlokutorzy są wrogo nastawieni do policji.

Pomaga zrozumieć swoją własną rolę w zarządzaniu konfliktami.

Pomaga policjantom powstrzymać się od okazywania lekceważenia, które prowadzi do długotrwałej nieufności i niechęci wobec policji.

Pomaga zrównoważyć pojęcie policji jako organu zwalczającego przestępczość, skupionego na „prowadzeniu wojny” z przestępczością i przestępcami, z podejściem do policji jako do obrońców praw człowieka.

Źródło: Szwedzka Akademia Policyjna; prowadzący/autor: Maria Knutsson: maria.knutsson@polisen.se

Kurs nr 3: Kształcenie funkcjonariuszy policji z zakresu praw człowieka w miejscach zbrodni nazistowskich: praca policji dawniej i dziś

Przedmiot szkolenia	Rola policji w nazistowskich Niemczech i wynikające z tego pytania dotyczące pracy policji obecnie
Zakres szkolenia	Wiedza i postawa
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskanie wglądu w przyczyny zmian w siłach policji w okresie przechodzenia z systemu demokratycznego na totalitarny. • Określenie struktur wewnątrz policji nazistowskiej, zmuszające do porównania ze strukturami policji w społeczeństwie demokratycznym. • Analiza szerokich uprawnień policji nazistowskiej w celu uświadomienia uczestnikom, jak nieograniczona władza w instytucjach państwowych może zagrozić prawom człowieka. • Zrozumienie, że Powszechna deklaracja praw człowieka (PDPC) jest reakcją na zbrodnie przeciwko ludzkości popełnione przez nazistowskie Niemcy. • Omówienie doświadczeń i sytuacji granicznych w odniesieniu do praw człowieka w pracy policji. • Spojrzenie z nowej perspektywy na konieczność opierania działań o standardy praw człowieka, np. zakres działań, czynniki norm społecznych i dewiacji, podział odpowiedzialności przez podział procesów pracy, kwestie przynależności społecznej i tożsamości grupowej. • Refleksja nad obecnymi sytuacjami, w których dochodzi do konfliktu między działaniami policji a prawami człowieka. • Uzyskanie wglądu w mechanizmy dyskryminacji, pozbawiania praw i wykluczenia.
Grupa docelowa	Funkcjonariusze policji uczestniczący w szkoleniu oraz młodzi pracownicy i urzędnicy służby cywilnej z kilkuletnim doświadczeniem zawodowym.
Opis ćwiczenia	<p>W ciągu trzech dni szkolenia przedstawia się działania policji w nazistowskich Niemczech w kontekście bieżących zagadnień w zakresie praw człowieka, a także bada się ciągłość i rozłam pomiędzy prawami człowieka dawniej i obecnie. Na ćwiczenie to składa się wprowadzenie w ośrodku szkolenia policji, a następnie dwa dni w obozie koncentracyjnym Neuengamme, jednak skróconą wersję szkolenia można przeprowadzić w dowolnym miejscu pamięci, umieszczając je w szerszym kontekście krajowym/lokalnym i analizując rolę policji w tamtym okresie.</p> <p><i>Dzień pierwszy, lokalizacja: ośrodek szkolenia policji (trzy godziny)</i></p> <p>1. Rozpoczęcie (pytania otwarte, dyskusja, film, zdjęcia)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dyskusja otwarta: motywacja do pracy, wcześniejsze wizyty w miejscach pamięci. • Dyskusja na temat artykułu będącego przedmiotem częstych dyskusji – czy upamiętnianie zbrodni nazistowskich jest nadal istotne.

	<ul style="list-style-type: none"> • Film „My personal link to the SS” („Mój osobisty związek z SS”): punkt widzenia dzieci i wnuków sprawców zbrodni nazistowskich na temat tych zbrodni. Czerpanie z własnych doświadczeń uczestników. • Historyczne i obecne zdjęcia policji w akcji: jakie były/są zadania policji w przeszłości i dzisiaj? <p>2. Policja w nazistowskich Niemczech i jej udział w zbrodniach (materiały audio, praca ze źródłami historycznymi, prezentacja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiały audio: zeznania sprawcy na temat zbrodni popełnionych przez patrol funkcjonariuszy policji (Ordnungspolizei) w Polsce. Dyskusja na temat motywów i zakresu działania danych funkcjonariuszy. <p>Informacje na temat niektórych prześladowanych grup (takich jak osoby homoseksualne, Sinti i Romowie) w nazistowskich Niemczech pochodzące z analizy tekstów prawnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja: kontrola partii nazistowskiej, struktura i zadania policji oraz zmiany w normach społecznych regulujących pracę policji. Elementy te można przedstawić w kontekście ograniczania jakichkolwiek barier dla działań policji w nazistowskich Niemczech. <p><i>Dzień drugi, lokalizacja: KL Neuengamme (7 godzin)</i></p> <p>3. Wprowadzenie skojarzeniowe (zdjęcia i cytaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Najnowsze cytaty i zdjęcia dotyczące kwestii, które zostaną przeanalizowane w trakcie seminarium (takie jak Sinti i Romowie, zatrzymanie prewencyjne, zapobieganie przestępczości). <p>4. System obozów koncentracyjnych w nazistowskich Niemczech (uwagi wstępne i zwiedzanie z przewodnikiem)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwagi wstępne: rola policji w systemie obozów koncentracyjnych. • Zwiedzanie z przewodnikiem dawnego bloku więziennego i wystawy poświęconej różnym grupom więźniów w KL Neuengamme. <p>5. Dokładniejsza analiza najważniejszych zagadnień (grupy robocze)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonariusze policji jako strażnicy i więźniowie w obozach koncentracyjnych. • Zaangażowanie policji w deportacje/masowe morderstwa. <p><i>Dzień trzeci, lokalizacja: KL Neuengamme (7 godzin)</i></p> <p>6. Sprawcy, analiza zbrodni i ciągłość/brak ciągłości w działaniach policji niemieckiej po 1945 r. (wystawa, prezentacja, dyskusja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiedzanie wystawy poświęconej strażnikom/sprawcom w obozie koncentracyjnym Neuengamme. • Dyskusja po zwiedzaniu wystawy, prezentacja dotycząca podejścia do zbrodni po 1945 r.: ściganie sprawców i denazyfikacja. Przykładowe biografie funkcjonariuszy policji. <p>7. Dawne i obecne spojrzenie na prawa człowieka (prezentacja i dyskusja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zarys historyczny pochodzenia PDPC i rozwój międzynarodowej ochrony praw człowieka w wyniku zbrodni nazistowskich. Dokładniejsza
--	--

	<p>analiza poszczególnych artykułów PDPC mających znaczenie dla pracy policji obecnie.</p> <p>8. Dokładniejsza analiza obecnych kwestii związanych z prawami człowieka w świetle ciągłości i rozłamu po 1945 r. (grupy robocze/moderowana dyskusja)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działania zapobiegawcze policji – porównanie z działaniami zapobiegawczymi prowadzonymi w nazistowskich Niemczech. • Sposób traktowania ludności Sinti i Romów oraz rola policji dawniej i obecnie. • Zatrzymania prewencyjne dawniej i obecnie. <p>9. Ocena seminarium (informacje zwrotne i dyskusja)</p> <p>Dyskusja na temat powiązań strukturalnych i tematycznych między dawnymi i obecnymi debatami.</p>
Metodologia	Prezentacja, moderowane dyskusje, dyskusje w grupach, grupy robocze, przykłady audiowizualne, praca ze zdjęciami, dokumenty historyczne i analizy przypadku.
Powiązanie z innymi tematami	<ul style="list-style-type: none"> • Mechanizmy dyskryminacji • Wykluczenie grup zmarginalizowanych i mniejszości • Przypadki łamania praw człowieka w innych instytucjach • Omówienie kwestii etycznych w pracy policji

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	12–24 osoby
Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	Osoby prowadzące szkolenie powinny znać historię nazistowskich Niemiec i jej następstwa, jak również aktualne debaty społeczne dotyczące pracy policji i kształcenia w zakresie praw człowieka. Nauczanie zespołowe jest możliwe – nie każdy musi wiedzieć wszystko.
Miejsce i sposób organizacji szkolenia	Sala seminaryjna, wystawa i miejsce pamięci
Długość szkolenia	2,5 dnia
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	Regularnie dochodzi do konfliktu interesów pomiędzy ograniczaniem uprawnień policji ze względu na prawa człowieka a celami pracy policji. Niektóre zasady i przepisy dotyczące pracy policji mogą być postrzegane jako ograniczenia i uznawane za przeszkodę w pracy policji. Niniejsze ćwiczenie może pomóc funkcjonariuszom policji przedstawić działania policyjne i ograniczenia z perspektywy praw człowieka oraz pomóc im zrozumieć historyczne pochodzenie niektórych przepisów policyjnych. Może także pomóc dostrzec, że niektóre przepisy postrzegane jako przeszkody w codziennej pracy policji służą wyższemu celowi przestrzegania i chronienia praw podstawowych, co stanowi „kluczową rolę” policji.

Innowacyjne aspekty kursu

Prezentacje i dyskusje na temat kontrowersyjnych kwestii mogą pomóc uczestnikom pozbyć się stereotypów, ułatwiając im tym samym wyrażanie opinii wykraczających poza społecznie przyjęte normy, oraz zachęcić ich do refleksji nad własną pozycją i grupowymi tożsamościami.

Nacisk zostanie położony na działania policji w erze narodowego socjalizmu oraz aktualne zagadnienia omawiane w świetle tej perspektywy historycznej. Powiązania te umożliwiają krytyczną refleksję nad policją i jej mechanizmami, jak również zachowaniem poszczególnych osób w danej instytucji. Ponadto seminarium ma na celu promowanie zrozumienia sposobu, w jaki policja i jej rola w społeczeństwie zmieniają się w poszczególnych społeczeństwach.

Przepisy, które na pierwszy rzut oka wydają się utrudniać pracę policji, stają się łatwiejsze do zrozumienia, gdy postrzegane są z perspektywy historycznej. Seminarium umożliwia uczestnikom omówienie i krytyczną ocenę praw człowieka i roli policji w społeczeństwie, polegającej na ich poszanowaniu i ochronie.

Współpraca między ośrodkami szkolenia policji a obozami koncentracyjnymi otworzy nowe ścieżki dla kształcenia w zakresie praw człowieka w oparciu o wiedzę historyczną.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Dostrzeżenie powiązań między zagadnieniami historycznymi a bieżącymi. Jest to główne wyzwanie. Aby uczestnicy mogli dostrzec te powiązania, ważne jest podkreślenie ciągłości (albo braku ciągłości) strukturalnej w pracy policji w nazistowskich Niemczech i obecnie w celu ukazania, w jaki sposób poszczególne aspekty są ze sobą powiązane. Prowadzący musi nawiązywać do kontekstu współczesnego, aby zagwarantować, że treści szkolenia będą przystawały do codziennej pracy policji.

Pozwolenie uczestnikom na kwestionowanie swojego zawodu. Podczas analizowania terroru policyjnego w nazistowskich Niemczech i jego znaczenia dla bieżących kwestii w zakresie praw człowieka, uczestnicy mogą przyjąć pozycję obronną, gdy zbyt silnie utożsamiają się z wykonywanym zawodem lub gdy uważają, że są atakowani. W związku z tym istotne jest omówienie sposobu, w jaki rozumieją swoją rolę zawodową. Pozwoli im to pozbyć się uczucia, że zostali objęci całościowymi podejrzeniami, gdy porównywana jest praca policji w przeszłości i obecnie.

Zrozumienie różnic między zbrodniami nazistowskimi a naruszaniem praw człowieka w społeczeństwach demokratycznych obecnie. Zbrodnie nazistowskie różnią się od dzisiejszych przypadków naruszenia praw człowieka nie tylko pod względem zakresu. Należy pamiętać, że istnieją różne ramy prawne oraz różnice w formie, jaką przybierają tego typu naruszenia. Zrozumienie wartości opartych na prawach człowieka i przepisów obowiązujących w dzisiejszych społecznościach demokratycznych, które po części są także odpowiedzią na zbrodnie nazistowskie i inne naruszenia praw człowieka w przeszłości, pozwoli uczestnikom na przeprowadzenie dokładniejszej analizy różnic między strukturami totalitarnymi a demokratycznymi.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

W trakcie wykonywania pracy funkcjonariusze policji mają do czynienia z prawami i wolnościami obywatelskimi w kontekście realizacji środków państwowych. Mają prawo naruszać prawa człowieka, ale są także odpowiedzialni za ich ochronę. Konieczność wyważania interesów w zakresie bezpieczeństwa względem wolności obywatelskich występuje w pracy policji niezależnie od kontekstu krajowego. Analiza historii nazistowskich Niemiec może zwiększyć świadomość znaczenia podstawowych praw człowieka obecnie oraz sposobu, w jaki instytucje państwa zmieniają się w ramach różnych systemów politycznych.

Pracownicy innych instytucji państwa zmagają się z podobnymi wyzwaniami. Oni także posiadają specjalne uprawnienia, z których powinni korzystać w sposób odpowiedzialny. Podejście wykorzystywane podczas seminariów dotyczących policji, na których nacisk kładzie się na samą

instytucję, ma także zastosowanie do innych kontekstów, takich jak seminaria dotyczące sądownictwa czy samorządów. Uczenie o prawach człowieka z punktu widzenia historii instytucjonalnej można zatem wykorzystać także w ramach współpracy z instytucjami państwowymi działającymi w innych miejscach historycznych lub podczas zajęć edukacyjnych organizowanych dla grup wielonarodowych, niezależnie od ich kontekstu krajowego.

Lista kontrolna/materiały

- Tablica flipchart i projektor wideo
- Prezentacje audiowizualne
- Dokumenty w formie papierowej i zdjęcia wykorzystywane podczas pracy w grupach
- Materiały stymulujące mający na celu wywołanie sporów i ożywionych dyskusji

Źródło: Fundacja „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość”, KZ-Gedenkstätte Neuengamme i szkoła policyjna w Turyngii, Niemcy, wspólny projekt: „Instytucje, prawa człowieka i historia nazistowskich Niemiec” w programie „Nauczanie w zakresie praw człowieka”; prowadzący/autor: Ulrike Pastoor, Oliver von Wrochem i Andreas Schneider: Oliver.vonWrochem@bkm.hamburg.de

Kurs nr 4: Szkolenie w oparciu o odgrywanie ról

Przedmiot szkolenia	Prawa człowieka w praktyce Zintegrowane podejście do praw człowieka
Zakres szkolenia	<ul style="list-style-type: none"> Umiejętności: postępowanie zgodnie z wymogami danej sytuacji w kontekście praw człowieka, zwłaszcza zgodnie z zasadą proporcjonalności Wiedza: prawa człowieka mające zastosowanie w konkretnych sytuacjach, znaczenie zasady proporcjonalności Postawa: uznanie roli policji w ochronie praw człowieka
Cele	<ul style="list-style-type: none"> Internalizacja praw człowieka przez wykorzystanie zasady proporcjonalności w praktyce, również w stresujących sytuacjach. Rola policji jako instytucji chroniącej prawa człowieka. Doświadczenie edukacyjne dzięki informacjom zwrotnym i osobistej refleksji. Doświadczenie sytuacji z różnych perspektyw (sprawcy, zaangażowanych stron, policji).
Grupa docelowa	Szkolenie podstawowe Szkolenia oparte na odgrywaniu ról stosuje się głównie w ramach ostatniej części szkolenia podstawowego, po zdobyciu przez uczestników doświadczenia praktycznego.
Opis ćwiczenia	<p>Etap 1: Wprowadzenie</p> <p>Refleksje na forum oraz w grupach roboczych dotyczące roli policji i zasad jej pracy w odniesieniu do szkolenia opartego na odgrywaniu ról.</p> <p>Uczestnicy uzgadniają zbiór zasad operacyjnych związanych z działaniami policji opartymi na prawach człowieka. Zasady te stanowią wytyczne dla uczestników w trakcie całego procesu. Wywieszają je w sali, a następnie odwołują się do nich podczas kolejnych etapów szkolenia.</p> <p>Ustanawia się zasady komunikacji w celu stworzenia atmosfery szacunku i uczciwości. Stworzenie kultury opartej na udzielaniu informacji zwrotnych stanowi szczególnie istotną część procesu uczenia się.</p> <p>Uczestników prosi się także o przedstawienie prezentacji na temat książki dotyczącej praw człowieka, którą są zobowiązani przeczytać w trakcie semestru.</p> <p>Etap 2: Odgrywanie ról</p> <p>W pomieszczeniach przeznaczonych do przeprowadzania szkoleń opartych na odgrywaniu ról przygotowują scenki. Przykładowe scenki to: przemoc domowa, zatrzymanie w zatłoczonym miejscu czy zatrzymanie samochodu.</p> <p>Scenka: przemoc domowa</p> <p>Jeden szkoleniowiec odgrywa główną rolę (agresora, osoby rozzłościwej konflikt itd.), a pozostali uczestnicy pomagają mu odgrywając role innych osób biorących udział w scenie. Drugi szkoleniowiec jest wyraźnie oznaczony (ma na sobie żółtą kamizelkę) jako osoba monitorująca sytuację. „Aktorzy” przygotowują scenkę. Scenki do odegrania, zwłaszcza sceny agresji, planuje się z wyprzedzeniem.</p>

	<p>Uczestnicy, którzy grają funkcjonariuszy policji (w zespołach, na potrzeby sytuacji są to 2–4 osoby), otrzymują zgłoszenie alarmowe drogą radiową. Nie dostają żadnych szczegółowych informacji – tak jak w prawdziwym życiu muszą sami zorientować się w sytuacji. Ich wyposażenie stanowią nienaładowana czerwona broń szkoleniowa i gaz pieprzowy.</p> <p>W trakcie odgrywania scenki funkcjonariusze muszą rozwiązać problem i postępować zgodnie z normami prawnymi i standardami ochrony praw człowieka. Scenka trwa ok. 10–20 minut.</p> <p>Po odegraniu scenki wszyscy „aktorzy” proszeni są o udzielenie informacji zwrotnych: jakie było ich podejście do operacji, czy zrealizowano ją pomyślnie, co stwarzało im trudności, jakie były ich odczucia w tej sytuacji itp. Osoby, które odgrywały role sprawców, także przedstawiają swój punkt widzenia (jak postrzegały interwencję policji, jakie emocje wywołała ta sytuacja, co przyczyniło się do zahamowania eskalacji konfliktu).</p> <p>Pod koniec ćwiczenia pozoranci przedstawiają swoje uwagi na temat stosowanych taktyk, obowiązujących norm prawnych i praw człowieka oraz alternatywne opcje, które można było rozważyć.</p> <p>Scenka: zatrzymanie samochodu</p> <p>Ta scenka służy rozwinięciu umiejętności komunikacji. Dwóch uczestników odgrywa role kierowcy i pasażera, którzy przejechali skrzyżowanie na czerwonym świetle. Funkcjonariusze muszą zatrzymać samochód i ukarać kierowcę mandatem. Na potrzeby scenki stworzono kilka barier komunikacyjnych, które funkcjonariusze muszą pokonać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kierowca ma wadę słuchu; • kierowca ma wadę słuchu i wadę wymowy; • kierowca i pasażer (para) zaczynają się kłócić podczas zatrzymania przez policję; • kierowca nie chce zapłacić mandatu i nalega na jego obniżenie. <p>Etap 3: Informacje zwrotne w formie nagrania i omówienie scenki</p> <p>Kiedy wszyscy uczestnicy odegrają scenkę, zbierają się w sali wykładowej. Każda scenka została sfilmowana – wszystkie nagrania są po kolei odtwarzane. Uczestnicy są proszeni o przedstawienie swoich opinii (najpierw aktorzy, następnie cała grupa, a na końcu osoby prowadzące szkolenie) i mają możliwość uczenia się na podstawie szczegółowej analizy swoich działań i reakcji.</p> <p>W oparciu o przykłady, osoby prowadzące szkolenie podkreślają związek między taktyką, profesjonalizmem i prawami człowieka oraz podejmują dalsze rozważania nad tymi kwestiami.</p> <p>Ponadto uczestnicy są proszeni o spisanie swoich refleksji na temat danej scenki.</p>
Metodologia	Odgrywanie ról zgodnie ze scenariuszem, omówienie i dyskusje w grupie.
Powiązanie z innymi tematami	<ul style="list-style-type: none"> • Rola policji w ochronie praw człowieka • Scenki dotyczą konkretnych praw człowieka • Związek między wzorcami zachowania a postawą

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	20–25 osób
-------------------------------	------------

Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	Co najmniej dwóch doświadczonych szkoleniowców posiadających rozległą wiedzę w zakresie praw człowieka, dobre zdolności aktorskie, empatię i elastyczność w zarządzaniu odgrywanymi scenkami i aktorami.
Miejsce i sposób organizacji szkolenia	Sala do przygotowań (etap 1) i omówienia scenki (etap 3) wyposażona w sprzęt techniczny (kamerę wideo i projektor). Zaleca się, aby podczas przekazywania informacji zwrotnych i prowadzenia dyskusji uczestnicy siedzieli w kręgu twarzami do siebie. Miejsca wykorzystywane do odgrywania ról powinny jak najbardziej odwzorowywać rzeczywistość.
Długość szkolenia	Wprowadzenie (etap 1): przez cały semestr Scenki: 4–5 godzin, w zależności od liczby scenek Informacje zwrotne i omówienie: 4–5 godzin, w zależności od liczby scenek
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	Symulacja prawdziwych sytuacji i wyzwań związanych z prawami człowieka, z którymi funkcjonariusze będą mieli do czynienia w przyszłej pracy.

Innowacyjne aspekty kursu

Takie podejście wyraźnie ukazuje związek między pracą policji a prawami człowieka. Podczas analizy scenek pytania dotyczące praw człowieka pojawiają się niemal automatycznie. Kwestie związane z prawami człowieka nie są postrzegane jako konstrukt teoretyczny, lecz jako podstawa pracy policji i logiczny aspekt rozważań operacyjnych.

Odgrywanie ról ułatwia przyswojenie sobie wiedzy na temat praw człowieka. Symulacja rzeczywistych sytuacji daje uczestnikom możliwość wzięcia udziału w odgrywaniu ról i obserwowania innych w podobnej sytuacji, co stanowi dla nich cenne doświadczenie.

Ponadto uczestnicy proszeni są o zastanowienie się nad własnymi działaniami i postawami. Muszą poradzić sobie z informacjami zwrotnymi w ramach uczenia się. W ten sposób rozpoczynają naukę, którą powinni kontynuować przez całą swoją karierę zawodową.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Nakreślenie związku między prawami człowieka a działaniami policyjnymi. W trakcie udzielania informacji zwrotnych i przedstawiania własnych przemyśleń należy poczynić wyraźne nawiązanie do praw człowieka. Prowadzący musi być w stanie wskazać zagadnienia dotyczące praw człowieka w momencie, gdy pojawiają się one w trakcie odgrywania scenki, w celu ukierunkowania uwagi uczestników na te kwestie, które stanowią nieodłączną część ich pracy.

Wybór wymagającego scenariusza. Prowadzący musi starannie przygotować scenariusz odpowiedni do poziomu grupy. Scenariusze, które są zbyt wymagające, mogą nadmiernie obciążać uczestników, powodując frustrację i utrudniając proces uczenia się.

Stworzenie kultury opartej na udzielaniu informacji zwrotnych w celu uzyskania odpowiedniej atmosfery nauki. Na początku osoby prowadzące szkolenie muszą stworzyć atmosferę zaufania i szacunku w grupie. Filmowanie odgrywanej scenki i otrzymywanie informacji zwrotnych od reszty grupy i osób prowadzących szkolenie stawia uczestnika w trudnej sytuacji. Aby stworzyć atmosferę zaufania, osoba prowadząca szkolenie powinna na początku ustanowić kilka zasad w celu stworzenia ram udzielania informacji zwrotnych. Informacje zwrotne należy przekazywać w sposób delikatny, zarówno opinie pozytywne, jak i negatywne, aby umożliwić uczestnikom uwzględnienie uwag w trakcie procesu uczenia się. Osoba prowadząca szkolenie powinna zapewnić uczestników, że nagrywany materiał nie zostanie wykorzystany poza tym konkretnym szkoleniem lub zostanie wykorzystany tylko wtedy, gdy wszyscy uczestnicy wyrażą na to zgodę.

Przygotowywanie wiarygodnych scenek. Odgrywając scenkę uczestnicy muszą pamiętać, że grają, i muszą podjąć działania, które odpowiadają potrzebom danej sytuacji. Istotne jest zatem przygotowanie jak najbardziej wiarygodnego scenariusza, dobre zdolności aktorskie szkoleniowców, wcześniejsze przygotowanie uczestników, pomieszczeń i realistycznych dekoracji, a także rekwizytów. Szkoleniowcy powinni wkraczać do akcji, jeżeli uczestnicy nie traktują danej scenki poważnie.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

Szkolenia oparte na odgrywaniu ról przyczyniają się do przyswojenia sobie zagadnień związanych z prawami człowieka. W ramach dobrze opracowanego szkolenia ma miejsce kompleksowy proces uczenia się. Takie szkolenie obejmuje etap przygotowawczy, w ramach którego tworzy się podstawę teoretyczną, scenki oferujące możliwość praktycznego zastosowania zintegrowanego podejścia opartego na prawach człowieka, a wreszcie intensywny etap przedstawiania przemyśleń z elementami informacji zwrotnych i autorefleksji.

Źródło: *Szkoła policji SIAK, Austria, prowadzący/autor: Remo Pusca i Thomas Greis: remo.pusca@gmx.at*

Kurs nr 5: Szkolenie z zakresu różnorodności

Przedmiot szkolenia	Stereotypy, uprzedzenia i dyskryminacja, reagowanie na dominację, kulturę organizacyjną, niedopuszczalne zachowania oraz problematyczne metody działania.
Zakres szkolenia	Ćwiczenie obejmuje wszystkie trzy wymiary – wiedzę, umiejętności i postawę – mimo że istotną zmianę nastawienia można osiągnąć jedynie po dłuższym czasie.
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnienie potrzeby zrozumienia różnorodności i równości szans. • Wymienienie i objaśnienie źródeł uprzedzeń. • Przedstawienie w skrócie znaczenia pojęć takich jak stereotypy, uprzedzenia i dyskryminacja, wyjaśnienie ich negatywnego wpływu i zidentyfikowanie ich w środowisku policyjnym. • Wyjaśnienie pojęć takich jak pozytywne działania i pozytywna dyskryminacja, ze wskazaniem różnic między nimi. • Wskazanie grup często narażonych na stereotypowe traktowanie, uprzedzenia i dyskryminację w Szkocji. • Wyjaśnienie, w jaki sposób służby policyjne mogą poprawić swój wizerunek w oczach mniejszości. <p>Te wyniki są pochodną rezultatów osiągniętych na wyższym poziomie planu szkolenia, a mianowicie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzeżenie zróżnicowania społeczeństwa, w którym żyjemy i pracujemy, oraz określenie indywidualnych i zbiorowych potrzeb osób żyjących w tym społeczeństwie. • Określenie stereotypów, uprzedzeń i sposobów dyskryminacji oraz rozpoznanie ich konsekwencji dla osób fizycznych i organizacji. • Rozpoznanie różnic między pozytywnym działaniem a pozytywną dyskryminacją i ich konsekwencji dla służb policyjnych. <p>Przeanalizowanie, zakwestionowanie i rozważenie własnego nastawienia, wartości i z góry wyrobionych opinii w tym zakresie.</p>
Grupa docelowa	Szkolenie to jest przeznaczone dla funkcjonariuszy policji ubiegających się o świadectwo <i>Certificate in Higher Education (Policing)</i> . Funkcjonariusze ci to świeżo zatrudnieni kuratorzy sądowi. Przeszli oni już szkolenie wprowadzające w odpowiednich służbach, w trakcie którego poruszano kwestię różnorodności, ale nie omówiono jej szczegółowo.
Opis ćwiczenia	<p>Uczestnicy w pierwszej kolejności zapoznają się z celem zajęć i efektami uczenia się, które mają zostać osiągnięte. Na zajęciach wykorzystuje się prezentację slajdów. Oczekuje się, że osoby prowadzące szkolenie z zakresu różnorodności będą omawiać zagadnienia według kolejności prezentacji, mogą jednak zarządzać materiałami w taki sposób, aby umożliwić uczestnikom wpływanie na „przepływ informacji”, a także do pewnego stopnia na „treść” zajęć. Na zakończenie każdego z zajęć, ponownie analizuje się cel i efekty uczenia się, co służy zapewnieniu ich realizacji, a uczestnicy mają okazję zadać dodatkowe pytania, jeżeli jakieś kwestie wymagają wyjaśnienia.</p> <p>W ramach modułu 2 programu szkolenia dla kuratorów sądowych materiał przekazuje się na trzy sposoby. Po wprowadzeniu pojęcia różnorodności w pierwszym tygodniu kursu, elementy tego tematu wykorzystuje się następnie</p>

	<p>w innych obszarach 10-tygodniowego programu nauczania, a doradcy edukacyjni z poszczególnych społeczności są zapraszani do przeprowadzania konsultacji z uczestnikami na odpowiednich etapach kursu.</p> <p>Oczekuje się, że funkcjonariusze udowodnią swój „Szacunek dla różnorodności” w dowodach zgromadzonych podczas etapu operacyjnego, a następnie omówią związane z tym doświadczenia na późniejszym etapie.</p>
Metodologia	<p>W ramach szkolenia z zakresu różnorodności prowadzone są liczne „aktywności”, ale na ogół większość osób prowadzących szkolenie wykorzystuje technikę zachęcającą do interakcji i dzielenia się osobistymi doświadczeniami w celu przedstawienia analizowanych pojęć w szerszym kontekście.</p> <p>Osoby prowadzące szkolenie z zakresu różnorodności są zawsze do dyspozycji uczestników poza godzinami zajęć w celu omówienia kwestii, które nie zostały przerobione w ramach szkolenia, lub kwestii, których uczestnicy nie chcieli poruszać/omawiać na forum publicznym.</p>
Powiązanie z innymi tematami	<p>Program dotyczący różnorodności jest ściśle związany z innymi przedmiotami z programu nauczania i pojawia się w ramach całego kursu jako przekrojowy temat.</p>

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	<p>Grupa może liczyć co najwyżej 30 uczestników, a zdarzało się, że było ich mniej niż 20. Jeżeli zebrało się kilka grup, mogą one odbywać zajęcia równocześnie.</p>
Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	<p>Wszystkie osoby prowadzące szkolenia są pracownikami uniwersytetu. Wszystkie osoby prowadzące szkolenia z zakresu różnorodności uczestniczyły w kursie „Szkolenie osób prowadzących szkolenia” zorganizowanym przez zatwierdzoną firmę zewnętrzną. Osobami prowadzącymi szkolenia mogą być zarówno funkcjonariusze policji, jak i osoby cywilne – niektóre z nich są byłymi funkcjonariuszami. Mimo że osobami prowadzącymi szkolenia są głównie pracownicy wydziału ds. szkoleń dla kuratorów sądowych, wybrani członkowie personelu z innych wydziałów uczelni zostali przeszkoleni i pomagają w przeprowadzaniu szkoleń w razie potrzeby.</p>
Miejsce i sposób organizacji szkolenia	<p>Wszystkie szkolenia odbywają się w sali przypisanej do danej grupy. Mimo że poszczególne sale różnią się pod względem lokalizacji, układu i wielkości, są to pomieszczenia przeznaczone do organizacji szkoleń, wyposażone w interaktywne białe tablice i projektory wideo.</p>
Długość szkolenia	<p>Wprowadzenie do kwestii związanych ze świadomością różnorodności będzie miało formę bloku złożonego z szesnastu 45-minutowych lekcji, w sumie 12 godzin rozłożonych na dwa dni. Chociaż nie jest możliwe dokładne określenie czasu poświęcanego na kwestie związane ze świadomością różnorodności, które stanowią nieodłączny element kursu, funkcjonariusze będą mieli okazję porozmawiać z trzema doradcami edukacyjnymi społeczności w ciągu trzech 45-minutowych lekcji (łącznie 2 i 1/4 godz.).</p>
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	<p>Osoby prowadzące szkolenia dokładają wszelkich starań, aby prowadzić szkolenia w kontekście operacyjnym, jest to jednak trudne w przypadku tego ćwiczenia, gdyż uczestnicy zazwyczaj nie posiadają policyjnego doświadczenia operacyjnego, chyba że pełnili wcześniej służbę w jednostce</p>

wspierającej działania policji lub np. w straży miejskiej lub jako posterunkowi. Jednak wszyscy uczestnicy mają już pewne doświadczenie życiowe, z którego powinni korzystać podczas omawiania zagadnień na kursie.

Uczestnikom regularnie przypomina się, że wszelkie prowadzone dyskusje mają nie tylko charakter naukowy, a szkolenie jest ściśle powiązane z oczekiwanymi wynikami podczas pracy jako funkcjonariusze policji. Świadczą o tym poniższe slajdy przedstawiane podczas szkolenia².

Assessment

- This module on **'Diversity'** will be directly assessed within this courseand in all aspects of your Police training..... and every minute of your future life as a Police Officer.

NOT PROTECTIVELY MARKED

Community & Race Relations

Not just *part* of your job

It is your job !

NOT PROTECTIVELY MARKED

Innowacyjne aspekty kursu

Włączenie różnorodności do programu nauczania jako przedmiotu przekrojowego i powiązanie go z doświadczeniami gromadzonymi na etapie operacyjnym pomaga uczestnikom w uznaniu różnorodności za nieodłączną część ich pracy, a nie traktowanie jej jako oddzielnego zadania, które zostało im narzucone.

Uczestnicy na ogół wygłaszają pozytywne opinie na temat szkolenia z zakresu różnorodności w ramach ocen kursu:

„Zajęcia interaktywne, dobre tempo, bogate w cenne informacje”.

„Wiele się nauczyłem”.

„Bardzo ciekawe. Uświadomiło mi wiele rzeczy, z których wcześniej nie zdawałam sobie sprawy”.

„Ciekawe i przyjemne doświadczenie”.

„Wiele interakcji i filmów, które wspierały proces nauki”.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Taka forma szkolenia i format, w jakim jest realizowane, zależą od umiejętności i postaw prowadzących.

² Tłumaczenie zawartości slajdów: Ocena. Ten moduł poświęcony „różnorodności” zostanie bezpośrednio oceniony w ramach tego kursu... i w każdym aspekcie szkolenia policyjnego... i w każdej minucie Twojego przyszłego życia jako funkcjonariusza Policji. Relacje ze społecznościami i rasami. Nie tylko część Twojej pracy... to JEST Twoja praca!

Wybór najlepszych szkoleniowców na osoby prowadzące kursy. Osoby wyznaczone do udziału w szkoleniu dla trenerów różnorodności należy wybrać spośród najlepszych szkoleniowców ogólnych, a w procesie wyboru należy uzyskać zgodę kandydata na wzięcie udziału w szkoleniu i następnie prowadzenie szkoleń z tej dziedziny. Nie można tak po prostu wyznaczyć kogoś na osobę, która ma prowadzić szkolenia z zakresu różnorodności.

Unikanie sprzecznych komunikatów. Po wybraniu i przeszkoleniu trenerów, osoby, od których oczekuje się, że będą prowadzić szkolenia z zakresu różnorodności, muszą dawać w tej dziedzinie przykład zarówno słowem, jak i czynem. Nic bardziej nie pomniejsza sukcesu szkolenia z zakresu różnorodności niż sprzeczne komunikaty.

Mimo że przestrzeganie tych zasad nie gwarantuje, że wyznaczone cele zostaną osiągnięte, nieprzestrzeganie ich prawie na pewno uniemożliwi osiągnięcie tych celów.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

Szkolenie w tym formacie wydaje się skuteczne. Uczestnicy są otwarci i wydaje się, że przestrzeganie wymaganych standardów nie sprawia im trudności. Trudno stwierdzić, czy dzieje się tak ze względu na szkolenie z zakresu różnorodności, czy ze względu na cechy, jakie posiadali przed wstąpieniem do służby (zakładamy, że to drugie), jednak żaden uczestnik nie może ukończyć tej części programu szkoleniowego bez dobrej – choć dalekiej od encyklopedycznej – znajomości zagadnień związanych z różnorodnością.

Źródło: Stowarzyszenie Komendantów Policji (ACPOS), Szkockie Kolegium Policyjne; prowadzący/autor: **Brenda Armstrong:** Brenda.Armstrong@spsa.pnn.police.uk

Kurs nr 6: Komunikacja międzykulturowa – praca z osobami z innych kultur

Przedmiot szkolenia	Komunikacja międzykulturowa Niedyskryminacja
Zakres szkolenia	Wiedza: inne kultury i religie Postawa: otwartość na inne kultury i tradycje oraz szacunek
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie mostów pomiędzy funkcjonariuszami policji a społecznościami migrantów (budowanie zaufania). • Poznanie innych perspektyw. • Rozwijanie umiejętności w zakresie komunikacji międzykulturowej. • Promowanie/inicjowanie dialogu międzykulturowego.
Grupa docelowa	Funkcjonariusze policji zajmujący stanowiska do średniego szczebla zarządzania, którzy nadal pracują „na ulicy”. Udział jest dobrowolny.
Opis ćwiczenia	<p>Etap 1: Teoria: sesja/dyskusja w grupie</p> <p>Osoby prowadzące o różnym pochodzeniu etnicznym (Rosja, Turcja, Ghana) zapoznają uczestników z niektórymi cechami charakterystycznymi swojej kultury, podkreślając różnorodność tych środowisk kulturowych, aby uniknąć nasilania istniejących stereotypów. W trakcie sesji omawiane są następujące kwestie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postrzeganie różnych kultur, • różne doświadczenia kulturowe (doświadczenia uczestników), • postrzegane wzorce reprezentowanych społeczności, • nieporozumienia wynikające z braku wiedzy i komunikacji między ludźmi. <p>Etap 2: E-learning</p> <p>W ramach „pracy domowej” po okresie obejmującym od czterech do pięciu tygodni oraz w ramach przygotowań do etapu trzeciego uczestnicy proszeni są o korzystanie z narzędzia e-learningowego w celu poszerzenia swojej wiedzy na temat głównych religii świata.</p> <p>Etap 3: Spotkania ze społecznościami</p> <p>Ostatnia część szkolenia obejmuje wizytę w miejscowym meczecie i w afrykańskiej organizacji pozarządowej. Uczestnicy mają możliwość bezpośrednio porozmawiać z przedstawicielami tych społeczności, omówić z nimi istotne kwestie i wymienić się poglądami. Częścią spotkania jest również wspólny (afrykański lub turecki) obiad.</p> <p>Działania następcze</p> <p>W kontekście warsztatów zorganizowano turnieje piłki nożnej i wspólne kursy gotowania w celu osiągnięcia celów seminarium.</p>
Metodologia	Głównie dyskusja prowadzona przez osoby z różnych społeczności. Narzędzia e-learningu służące do przyswajania sobie teorii.
Powiązanie z innymi tematami	Dyskryminacyjne profilowanie etniczne Prawa człowieka funkcjonariuszy policji

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	Teoria – 15 osób Na etapie 3 w sesji bierze udział jednakowa liczba przedstawicieli społeczności i uczestników.
Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	Osoby prowadzące szkolenie powinny być fachowcami pochodzącymi ze społeczności, z którymi funkcjonariusze często mają do czynienia. Zaleca się, aby osobami prowadzącymi etap 1 szkolenia byli funkcjonariusze ze środowisk migrantów.
Miejsce i sposób organizacji szkolenia	W trakcie zajęć uczestnicy siedzą w kręgu naprzeciwko siebie.
Długość szkolenia	3 dni (dwudniowa dyskusja grupowa i jednodniowa wycieczka do ośrodka kultury), plus e-learning (etapy rozłożone są na kilka tygodni w celu umożliwienia omówienia poruszanych zagadnień).
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	Funkcjonariusze policji wykonują swoją pracę w zróżnicowanym społeczeństwie. Nawiązują kontakty ze wszystkimi kręgami społecznymi również poza pracą i poszerzają swoją wiedzę na temat różnych tradycji, religii i związanych z nimi wzorców zachowań. To doświadczenie pomoże funkcjonariuszom w nawiązywaniu kontaktów.

Innowacyjne aspekty kursu

Podejście to daje funkcjonariuszom policji możliwość budowania kontaktów lub nawet relacji z członkami społeczności, z którymi zwykle nie utrzymują osobistych relacji. W trakcie całego seminarium (w tym w czasie poświęconym na omówienie na etapie 2) uczestnikom proponuje się spojrzenie z innej perspektywy, co ułatwia im lepsze zrozumienie innych kultur. Powrót na poziom jednostki i poznanie poszczególnych osób z ich indywidualnymi potrzebami i obawami często pomaga rozwiązać pojawiające się problemy i kontrowersje.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Znalezienie dobrych fachowców. Kluczowym czynnikiem w tym procesie jest znalezienie dobrych fachowców, którzy są w stanie ułatwić dyskusję na etapach 1 i 3. Osoby prowadzące szkolenie oraz przedstawiciele społeczności muszą umieć konstruktywnie rozwiązywać problemy, które często są dość kontrowersyjne i emocjonalne.

Prowadzący stwarza atmosferę zaufania. Moderator seminarium musi stworzyć atmosferę zaufania i szacunku od samego początku zajęć.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

W trakcie jednego z kursów miało miejsce spięcie pomiędzy Afrykaninem a funkcjonariuszem, ponieważ mężczyzna został zatrzymany i skontrolowany w niezbyt fortunnych okolicznościach. „Byłem przekonany, że nigdy się nie zrozumiemy, ale gdy wychodziliśmy zapytał, czy odwiedzę ich ponownie”.

Źródło: Akademia Policynna Hessen oraz Maisha e.V. – grupa samopomocowa dla afrykańskich kobiet w Niemczech; prowadzący/autor: Udo Groezinger: udo.groezinger@polizei.hessen.de i Virginia Wangare Grainer: info@maisha.org

Kurs nr 7: Prawa człowieka i zwalczanie terroryzmu

Przedmiot szkolenia	Zwalczanie terroryzmu, ochrona praw człowieka
Zakres szkolenia	Wiedza: międzynarodowe standardy praw człowieka i najlepsze praktyki w walce z terroryzmem.
Cele	Wspieranie państw członkowskich Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w przestrzeganiu międzynarodowych standardów praw człowieka w ramach zwalczania terroryzmu.
Grupa docelowa	Wysocy rangą decydenci, urzędnicy państwowi i osoby pracujące na rzecz zwalczania terroryzmu. Większością szkoleń skierowana jest do funkcjonariuszy organów ścigania.
Opis ćwiczenia	<p>W ramach Programu Ochrony Praw Człowieka i Zwalczania Terroryzmu realizowanego przez Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) OBWE opracowano moduł szkoleniowy dotyczący walki z terroryzmem i ochrony praw człowieka oraz zbiorów zasobów eksperckich, w szczególności <i>Podręcznik dotyczący zwalczania terroryzmu i ochrony praw człowieka</i>. Moduł szkoleniowy obejmuje kompleksowe wytyczne w zakresie podstawowych zasad międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka i standardów w tym zakresie. Podręcznik, który zawiera obowiązujące standardy praw człowieka i dobre praktyki stosowane w walce z terroryzmem, jest samodzielnym źródłem informacji dla profesjonalistów w zakresie opracowywania i wdrażania strategii, a także stanowi materiał uzupełniający programu szkoleniowego ODIHR. Dostępny w angielskiej i rosyjskiej wersji językowej podręcznik można stosować jako wytyczne lub punkt odniesienia krajowych programów szkoleniowych realizowanych w krajowych szkołach policji, instytucjach sądowych lub innych instytucjach państw członkowskich OBWE.</p> <p>Podręcznik i moduł szkoleniowy stanowią solidną podstawę kursu podstawowego w obszarze ochrony praw człowieka i zwalczania terroryzmu.</p>
Metodologia	Szkolenie jest przeznaczone dla szerokiego grona odbiorców w kontekście krajowym. Zgodnie z założeniem ma ono praktyczny i interaktywny charakter. W tym celu w całym procesie jego realizacji wykorzystywane są scenki i studia przypadku.
Powiązanie z innymi tematami	Prawa człowieka i bezpieczeństwo

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	Liczba uczestników zwykle waha się od 15 to 25 osób.
Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	Osoby prowadzące szkolenie posiadają rozległe doświadczenie zawodowe w dziedzinie ochrony praw człowieka i zwalczania terroryzmu oraz w opracowywaniu i prowadzeniu szkoleń z zakresu praw człowieka. Z informacji zwrotnych od uczestników wynika, że doceniają oni osoby prowadzące szkolenia, które posiadają doświadczenie w pracy w policji. To samo dotyczy innych zawodów, takich jak prawnicy, sędziowie czy prokuratorzy.

Miejsce i sposób organizacji szkolenia	Różne lokalizacji (krajowe ośrodki szkolenia policji, jednostki operacyjne OBWE, różne miejsca)
Długość szkolenia	2,5 dnia
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	Niektóre zagadnienia są bardziej istotne w danym kontekście. Przed zorganizowaniem szkolenia należy przeprowadzić badanie/analizę danego kraju i grupy docelowej. Szkolenie należy dostosować do potrzeb uczestników.

Innowacyjne aspekty kursu

Uczestnikom podobają się scenki, które ukazują sytuację lub wydarzenie i wymagają od uczestników wyrażenia opinii lub odpowiedzi na pytania. Prowadzący przedstawia scenki, które zwykle dotyczą sytuacji związanych z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w trakcie całego szkolenia – w zależności od omawianego tematu. Pod koniec dyskusji na temat każdej scenki prowadzący objaśnia decyzję Trybunału w celu zilustrowania swojego punktu widzenia.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Scenki przemawiają do uczestników, co pomaga im w przełożeniu międzynarodowych standardów praw człowieka na codzienną pracę. Otrzymane informacje zwrotne są bardzo pozytywne.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

Scenki można wykorzystać w ramach innych rodzajów szkoleń.

Lista kontrolna/materiały

Podręcznik OBWE-ODIHR *Zwalczanie terroryzmu, ochrona praw człowieka*

Źródło: *Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) OBWE; prowadzący/autor: Marina Narvaez: marina.narvaez@odihr.pl*

Kurs nr 8: Przepęstwa z nienawięci o charakterze homofobicznym i transfobicznym

Przedmiot szkolenia	Niedyskryminacja
Zakres szkolenia	Wiedza, umiejętności i postawa
Cele	Ćwiczenia mają na celu budowanie zaufania między policjå a środowiskami lesbijek, gejų, osób biseksualnych, transpćciowych i interseksualnymi (LGBTI), co ułatwi zgłaszanie i monitorowanie przepęstw motywowanych nienawięciå. Majå one także na celu pomóc policji lepiej zrozumieć osoby LGBTI, aby funkcjonariusze mogli odpowiednio reagować w obecności ofiar.
Grupa docelowa	Grupå docelowå szkolenia så funkcjonariusze, którzy mają bezpośredni kontakt z ofiarami i poszkodowanymi społecznościami, oraz funkcjonariusze stojący wyżej w hierarchii słuźbowej (odpowiedzialni za podejmowanie właściwych decyzji i wdrażanie strategii zwalczania przemocy motywowanej nienawięciå).
Opis ćwiczenia	<p>Przepęstwa z nienawięci naruszają prawa człowieka, dlatego też pierwsza część szkolenia obejmuje przeglad instrumentów krajowych, europejskich i międzynarodowych, które zapewniają ochronę przed tego rodzaju przepęstwami.</p> <p>Druga część obejmuje wgląd w tożsamość poszkodowanych społecznoći, co pozwala funkcjonariuszom zapoznać się z odpowiedniå terminologią, takå jak „orientacja seksualna”, „osoby transpćciowe”, „przepęstwa z nienawięci” i powiązanymi z nimi pojęciami oraz odegrać scenki odzwierciedlające rzeczywistość. Aby dostosować koncepcje szkoleniowe do różnych kontekstów krajowych lub lokalnych, niezbędna jest elastyczność. Przed rozpoczęciem szkolenia niezbędna jest precyzyjna ocena potrzeb i celów szkoleniowych. Organizacje pozarządowe mogą pomóc w dostosowaniu szkolenia do specyfiki lokalnej lub krajowej oraz w samej realizacji, ponieważ znają warunki, środowiska i tożsamość potencjalnych ofiar.</p> <p>Szkolenie to jest poświęcone niedyskryminacji lub wszystkim formom przepęstw z nienawięci. Można je uzupełnić o konkretne, dedykowane szkolenie na temat przepęstw z nienawięci o charakterze homofobicznym/transfobicznym.</p>
Metodologia	Odgrywanie ról, scenki. Komunikacja i interakcje z odpowiednimi społecznościami.
Powiązanie z innymi tematami	Niedyskryminacja, ochrona ofiar

Warunki ramowe

Sugerowana liczba uczestników	
Pożądany profil osób prowadzących szkolenie	Niektórzy prowadzący na co dzieñ pracują na rzecz organizacji pozarządowych specjalizujących się w prawach/společnościach osób LGBTI (zarówno krajowych, jak i europejskich). Inni pracują dla organów ds. równości, takich jak Duński Instytut Praw Człowieka (DIHR). Szkolenia mogą prowadzić również szkoleniowcy policyjni z komend lokalnych.

Długość szkolenia	Kursy w ramach projektu ramowego „Wykrywanie i zwalczanie przestępstw z nienawiści” trwają średnio dwa razy po 2 lub 2,5 dnia.
Powiązanie z kontekstem operacyjnym	Głównie funkcjonariusze, którzy mają bliski kontakt z ofiarami przestępstw/przestępstw z nienawiści w celu zagwarantowania, że ich wrażliwość wobec ofiar wzrośnie dzięki zdobytej wiedzy. W niektórych państwach organizacje policyjne wyznaczają „funkcjonariuszy łącznikowych” odpowiedzialnych za utrzymywanie regularnych kontaktów z różnymi społecznościami, w tym społecznościami LGBTI.

Innowacyjne aspekty kursu

Projekty realizowane przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Gejów, Lesbijek, Osób Biseksualnych, Transpłciowych i Interseksualnych – Europa (ILGA-Europe) bazują na istniejących szkoleniach, takich jak te organizowane przez DIHR. Do obiecujących praktyk należą te stosowane w krajach lub regionach, które opracowały już szeroko zakrojone, kompleksowe kursy dla wszystkich funkcjonariuszy policji, poczynając od szkoły a skończywszy na uczeniu się przez całe życie, dotyczące wszystkich rodzajów przestępstw z nienawiści, w tym o charakterze homofobicznym i transfobicznym.

Przykłady obiecujących praktyk zebrane przez ILGA-Europe dostępne są w publikacji *Joining forces to combat homophobic and transphobic hate crime. Cooperation between police forces and LGBT organisations in Europe* (wrzesień 2010), zwłaszcza w ostatnim rozdziale, w którym opisano praktyki stosowane w Szkocji i Katalonii.

Najważniejsze czynniki decydujące o sukcesie

Wyznaczenie spójnych/wspólnych celów. Sukces zależy w dużej mierze od zdolności organizacji pozarządowych działających na rzecz środowisk LGBTI, policji i władz do uznania, że ich cele są wzajemnie spójne lub wspólne.

Zobowiązanie się do osiągnięcia celów. Po spełnieniu tego warunku ważne jest, aby zarówno osoby stojące wysoko w hierarchii służbowej policji, jak i funkcjonariusze całkowicie zaangażowali się w osiąganie tych celów oraz aby organizacje pozarządowe poświęcały tyle samo energii na zrozumienie kultury policji. Bez tego wkład organizacji pozarządowych straci na wartości. Podsumowując, budowanie zaufania jest absolutnie niezbędne i stanowi warunek osiągnięcia sukcesu we współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a policją.

Wzorce możliwe do przeniesienia na grunt praktyczny

W odniesieniu do zagadnienia przestępstw z nienawiści o charakterze homofobicznym i transfobicznym, dwa powyższe projekty mają na celu ułatwienie przeniesienia dobrych wzorców do innych państw. Materiały szkoleniowe opracowane w ramach projektu „Wykrywanie i zwalczanie przestępstw z nienawiści” zostały już przetłumaczone i wykorzystane w różnych kontekstach krajowych (Dania, Łotwa, Portugalia).

Źródło: ILGA-Europe; **prowadzący/autor:** Joel le Deroff: joel@ilga-europe.org

Linki:

Projekt „Współpraca z policją i zwalczanie przestępstw z nienawiści wobec osób LGBT” koordynowany przez stowarzyszenie ILGA-Europe, dostępny pod adresem: www.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime/challenging_hate_crime/ilga_europe_hate_crime_project.

Projekt „Wykrywanie i zwalczanie przestępstw z nienawiści przeciwko osobom LGBT” koordynowany przez Duński Instytut Praw Człowieka (we współpracy z ILGA-Europe), dostępny pod adresem: http://www.ilga-europe.org/home/issues/hate_crime/stop_hate_crime_project.

**WSPARCIE URZECZYWIŚNIENIA PRAW PODSTAWOWYCH DLA WSZYSTKICH
W UNII EUROPEJSKIEJ**

Publications Office

FRA – AGENCJA PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vienna – Austria
Tel. +43 158030-0 – Faks +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
twitter.com/EURightsAgency

ISBN 978-92-9239-230-7

